

Література:

1. Лелеченко Н.В. Загальна характеристика адміністративної юрисдикції як специфічної форми діяльності органів публічної влади. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=294> (дата звернення: 21.02.2023).
2. Вербіцька М.В. Межі адміністративної юрисдикції: спірні питання. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. URL: http://lsej.org.ua/3_2020/50.pdf (дата звернення: 21.02.2023).
3. Осадчий А.Ю. Підсудність адміністративних справ. *Актуальні проблеми держави і права*. URL: <http://www.apdp.in.ua/v60/49.pdf> (дата звернення: 21.02.2023).
4. Сідей Я. Розмежування адміністративної юрисдикції з іншими видами юрисдикції у сфері судової компетенції. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/6/36.pdf> (дата звернення: 21.02.2023).

Стрельченко А.М.,

*аспірант Науково-дослідного інституту
публічного права*

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ЗАСОБІВ ІНДИВІДУАЛЬНОГО БРОНЕЗАХИСТУ У ПЕРІОД НОВОГО ЦАРСТВА

У різні історичні часи та у процесі будь-яких військових зіткнень люди шукали найбільшу можливість для того щоб якомога краще захистити своє тіло від смертельних ран та різного роду травм. Відповідно із розвитком широкого спектру

обладунків зазнавала еволюції й зброя, яка робила засоби індивідуального захисту менш ефективними. Саме тому вони у процесі еволюції виробництва зброї змушені були змінювати свої якості задля їх ефективності.

Навіть у ті далекі доісторичні періоди люди намагалися будь-яким способом захистити своє тіло від пошкоджень ворогом.

Необхідно відзначити те, що у період Нового царства з посиленням засобів ураження людей таких як композитні луки та колісниця до Єгипту прибули із Близького Сходу й традиція носіння важких обладунків. Найперші їхні обладунки були частіше за все військовими трофеями чи даниною, яка отримана від сусідів. Саме тому ці обладунки визначалися рідкісними та асоціювалися із атрибутами влади та престижу. Вагомою частиною єгипетської царської історіографії визначалася атрибутика на якій було зображено фараона, що мчав на колісниця, яка швидко рухалася, а він у свій час вражав натовп ворогів з лука. Із збільшенням кількості обладунків окрім фараона їх змогли носити й інші особи, зокрема воїни.

Важливо відзначити те, що на Близькому Сході в Месопотамії та Сирії наприкінці III — на початку II тисячоліття до н.е. з'явився перший важкий засіб індивідуального захисту тіла, який, з часом, набув поширення й у інших сусідніх регіонах. Саме це пов'язано із створенням та поширенням колісничної запряжки та появою нової, набагато більш мобільної тактики бою, що характеризувалося відповідними змінами у військовій справі.

На перший план в цей період вийшли стрільці, що билися на колісницях, які завдяки своїй мобільності могли вести розвідку і діяти на комунікаціях противника, обстрілювати стрій його піхоти із безпечної відстані, переслідувати тих хто біжить, а також вести перестрілку з колісничними лучниками противника. Використання захисного обладунку дозволяло

воїну звільнити руки, щоб натягати складноскладений лук, а також забезпечувало йому гарний захист від стріл і дротиків противника.

У Стародавній Греції справжні чоловіки завжди були воїнами. Відповідно у кожного були засоби індивідуального захисту. Античність ще не знала того обладунку, який з'явився в середньовічній Європі, який все тіло було закуте у бляху. Але обладунки все одно існували та існують у всі епохи.

Засіб індивідуального захисту у Стародавній Греції складався із бронзового панцира та пелерини, яка була сформована із трьох зчленованих бронзових пластин спереду та трьох ззаду. Захист тулуба доповнювали спеціальний обладунок для шиї та шарнірні плечові пластини. Сам засіб індивідуального захисту не був важким ззовні, але він набирив ваги за рахунок досить важкої підбивки. Саме у такому важкому засобі індивідуального захисту воїн падав, то, відповідно, йому було досить проблематично піднятися із землі. Голова була захищена складовим шоломом із бронзовими націчниками.

Також з метою захисту ніг як засоби індивідуального захисту використовувалися поножі, а задля захисту рук, відповідно – доспішна рукавичка.

Даний період розвитку засобів індивідуального захисту характеризувався також й тим, що задля захисту тіла використовувалася шкіра тварин як перший обладунок. Шкіра тварин обгорталася воїнами навколо тіла або просто накидалася на плечі і звисала позаду, прикриваючи спину. Так був одягнений міфічний Геракл чи, наприклад, німецькі племена, котрі нападали на Римську імперію ще до нової ери. Через варварську тактику введення бою важливим моментом захисту воїнів в давнину вважалося захистити його спину, а не груди. Так як досить ганебним вчинком було для ворогів побачити спину противника, в яку було досить легко влучити

не отримуючи відсіч, на відміну від спрямування ударів у груди, які легко було б відбити.

Також можливо пояснити те, що необхідно оберігати обладунками саме спину можна було б пояснити й тим, що варвари погано тримали лад і тому бій був хаотичним – битва зводилася не до протистояння «лінії на лінію», яким був стрій римлян, а до неупорядкованої сутички маси воїнів, і можна було отримати удар у спину від іншого воїна, а не тільки від того, хто був навпроти. Досить часто шкіряні засоби індивідуального захисту у вигляді тодішніх обладунків зі шкіри укріпляли бронзовими пластинами.

Також у цей період, а саме у VIII столітті до н.е. використовувався бронзовий дзвоноподібний панцир, який складався із передніх та задніх пластин, із простим рельєфом який відображав анатомію верхньої частини людського торсу. Дві пластини з'єднувалися одна з одною за допомогою відповідних кріплень, які розташовані по боках і на плечах. З подібним типом обладунку могла використовуватися напівкругла пластина - мітра («mitra»), яка звисала з поясу і захищала живіт.

У другій половині VI ст. до н.е. бронзовий дзвоноподібний панцир поступово вийшов із обігу так як він був витіснений полотняним панцирем. Треба відзначити, що й надалі частково використовувалися бронзові панцирі, але вони поступово еволюціонували в панцирі м'язового типу. Існували два види м'язових панцирів - короткий, що закінчувався на талії, і подовжений, що закривав живіт. Панцир м'язового типу повторював обриси м'язів тулуба. Він складався із передніх та задніх пластин, зазвичай з'єднаних кріпленнями з боків та іноді на плечах.

У IV столітті до н.е. подовжений варіант м'язового панцира був пристосований для використання вершниками. Панцирі аналізованого типу використовувалися до кінця римського періоду. Полотняні панцирі, на думку дослідників,

використовувалися з Мікенського періоду. Вони згадуються в «Іліаді» Гомера, але стандартним обладунком для гоплітів вони стали лише наприкінці VI століття до н.е. [1].

Полотняний панцир виготовлявся шляхом склеювання безлічі шарів полотна, в результаті чого виходила жорстка безрукавка близько 5 мм завтовшки. Вона оберталася навколо тіла та скріплювалася з лівого боку. Ще одна частина панцира захищала плечі. Нижче за талію панцир розрізався на вертикальні смуги для зручності руху. Для того щоб прикрити щілини, під першим шаром приклеювався другий, розрізаний на такі ж смуги - птеригії («pteryges»). Полотняні панцирі були легшими і дешевшими, ніж бронзові; при цьому вони нерідко зміцнювалися лусками чи пластинами. Подібний тип обладунку залишався в ході до поширення кольчуг у III столітті до н.е. [2].

Також існував такий різновид тодішніх засобів індивідуального захисту як залізний панцир.

Залізний панцир, виявлений у гробниці Філіпа II у Вергіні, зроблений за тією ж моделлю, що і полотняні обладунки. Панцирі із бронзи і полотна продовжували використовуватися і в Елліністичний період, але, судячи з скульптур та картин їх різновидів було набагато більше ніж полотняних.

У досліджуваній період також почали з'являтися й стьобані полотняні панцирі. Зазвичай полотняні обладунки зображуються обшитими лусками або прямокутними (лускатими) пластинами, що перекриваються.

Згідно з згадкою Полібія, у II столітті до н. багаті римляни носили кольчугу, яка тоді також, очевидно, використовувалася і деякими греками.

Література:

1. Доспехи воинов Древней Греции. URL: http://hrono.u/organ/ukaz_d/dosphehigrecia.php

2. Адкинс Л., Адкинс Р. Древняя Греция. Энциклопедический справочник. 2008, с. 120-122.

*Стрельченко К.А.,
аспірант кафедри управління охороною здоров'я
та публічного адміністрування
Національного університету охорони здоров'я України
ім. П. Л. Шупика*

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС ПАРАМЕДИКА, ЯКИЙ ВИКОНУЄ ФУНКЦІЇ ТАКТИЧНОЇ МЕДИЦИНИ, В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

На сьогоднішній день поняття парамедика лише впроваджується у нашу життєдіяльність. Воно почало з'являтися у процесі проведених реформ у 2017 року в Україні, метою якої є покращення якості екстреної допомоги. Саме у межах цієї реформи з'явилося сучасне поняття та нова спеціальність із назвою парамедик.

Відповідно чинного законодавства парамедиком визначено особу з рівнем освіти не нижче молодшого бакалавра галузі знань «Охорона здоров'я» та відповідною спеціалізацією (термін навчання 3 роки). Кваліфікаційні вимоги висуваються до парамедика вищі, ніж до фельдшера. До них належать:

- взаємодія з іншими медичними службами;
- оцінювання зовнішнього середовища щодо можливих загроз для нього чи для інших людей;
- огляд пацієнтів щодо невідкладних станів;
- проведення медичного сортування;